

Abonamente:

Lei 650 — pe timp de un an
 350 — „ 6 luni
 180 — „ 3 luni

În străinătate dublu
 Pentru preoți, învățători, funcționari de Stat, militari și studenți
 lei 450 — pe timp de un an
 250 — „ 6 luni
 130 — „ 3 luni

ROMANIA NOUA

Director: Onisifor Ghibu.
 Ziar național independent
 Apare în fiecare zi de lucru

Redacția și Administrația
 str. Mihai Viteazul No 50
 colț cu B-dul Alexandru cel Bun
 TELEFON No. 75

Anunțurile și reclamele se primesc la Administrație și a toate agențiile de publicitate din țară

Presa „quasi“ rusă locală

Ea nu servește nici națiunea dominantă și nici minoritățile. Ea trece să dispară!

Statul nostru în momentul actual de încheiere organică, are nevoie de ori ce energie producătoare, are nevoie de concursul tuturor cetățenilor săi și mai presus de toate — de o presă sănătoasă și binevoitoare, în provinciile alipite.

Dacă presei noastre naționale i se cere să fie patriotică, celei minoritare, — zilnice, mai ales — i se cere să fie cel puțin locală, luminând prin aparatul său la fel de departimental, atât părțile negative ale vieții de Stat, cât și cele pozitive, pentru a lămurii din zi în zi publicul minoritar asupra pulsului adevărat al vieții noastre, contribuind binevoitor la consolidarea păturilor obștești, pe care le servește, cu națiunea dominantă.

Pentru o presă minoritară, tolerată de Statul pe al cărui teritoriu funcționează și de ale cărui beneficii beneficiază, nu trebuie să existe unele chestiuni sau evenimente favorizate, iar altele boicotate fiindcă această are în sine o anumită presiune care o împinge să se exprime față de cea comună a Statului, urmărind anumite scopuri și prezentând, ca atare, în limitele Statului dat, un alt Stat.

În cazul din urmă, presa nu mai are nici un rost pentru Stat și nu-și poate justifica existența față de acesta.

Trecem la cazuri concrete, luând în examinare cazul presei locale, care apare în limba rusă.

Cine a urmărit-o mai în de aproape nu odată a observat o atitudine stranie din partea acesteia, în direcția punerii în lumină a vieții Statului nostru.

S-a observat, ca evenimentele, ori, într-un fel sau în altul, erau în defavoarea Statului, au fost notate de mai multe ori de această presă și comentate în diferite variante.

Și invers: evenimentele, care veneau în favoarea Statului nostru, — rămăneau ori nenotate, ori erau întovărășite de o critică și comentarii complet nefavorabile.

Dăm câteva exemple.

În ultimii ani Basarabia a suferit de secetă, lucru de altfel obișnuit pentru Basarabia.

Un capriciu curent și inevitabil din partea stărilor oarbe, de care nu este asigurată nici o țară din lume.

Însă presa locală, în loc să încerce populația îndemnând-o să suporte această nenorocire trecătoare, lăudă zilnic noul „constatant“ exagerate, descriind tablouri după tablouri, unele mai negre decât altele și mai descurajatoare, enervând și demoralizând populația.

„Basarabia nenorocită“, „Basarabia chinată“, „Basarabia uitată de oameni și de Dumnezeu“, „Basarabia subjugată, înfrântă, chinată etc., cărăuș aceste zile zilnic asupra capului ca niște cloți negre. —

— Numai colorii negre și nici un semn îmbucurător nici un cântec de părțile pozitive ale vieții, pentru ca să respiri cântecul de poezie.

După cetirea acestor fișuici, cetitorul îl rămânea o impresie generală: *ne prăbușim, ne prăbușim...*

Le-am alt caz.

Multitudinea intervențiilor basarabienilor luminați și în urma acțiunilor oamenilor de bine, de pretutindeni, central a admis deschiderea Facultății Teologice la Chișinău.

Îndeplinindu-se toate formalitățile, inclusiv până și numirea

Controlul militar asupra Germaniei

BERLIN. Șeful comisiei interaliat de control gen. Valch, s'a întors la Berlin. El nu va duce nici un fel de tratative cu guvernul german, până când nemții nu vor executa cele 6 condițiuni ale dezamării cori sunt cuprinse în nota conferinței ambasadoriilor.

Bolșevizarea Chinei

Plenumul Cominternului dă o mare atenție evenimentelor din China. Președintele cominternului a aprobat teza unui Tan-Pin-San, referitoare la mișcarea revoluționară din China. După această teză, succesele Cantonului trebuie să fie luate ca bază, pentru mișcarea revoluționară. În această mișcare China revoluționară, va fi ajutată de Rusia Sovietică, Mongolia, Turcia, Siria și Maroc.

Afganistanul și Moscova

RIGA. — La Moscova a sosit un general din statul major Afganistan, pentru studierea artei militare în Rusia.

Teroarea germană în Silezia de Sud

VARȘOVIA. — În timpul alegerilor din Silezia, în unele fabrici germane, lucrătorii poloni au fost siliți de nemți, să voteze cu ei. Nemții li amenințau că li dau afară din fabrică în caz de refuz, iar celor fără de lucru, li se promiteau să li se dea de lucru.

Un preot catolic în fruntea răscoalii albaneze

BELGRAD. — Ziarele din Belgrad au primit știri că răscoala din Albania crește. Trupele guvernamentale au fost bătute. În fruntea revoluționarilor stă preotul catolic Don Loro Zeka. Bănuieț este că el este de emigranți albanezi. Se crede că și societatea petroliferă Standard Oil, a finanțat revolta căci guvernul actual a refuzat să li dea concesiuni. La revoltă, au parte albanezii catolici.

Atacul misiunii creștine în China

Misiunea creștină din Nan-Ce-an-Ting, a fost atacată de revoluționarii chinezi. Locuința misiunii a fost distrusă, misiunii însă au scăpat.

Guvernul englez nu se mai amestecă în greva minerilor

LONDRA. — În Gales de Sud, Lancashire, Durham și Scoția s'au început tratative între proprietari și mineri pentru încheierea contractelor regionale. Minterii din Nottinghamshire s'au pronunțat pentru continuarea grevei și în contra tratativelor cu proprietarii. În urma acestui protest, guvernul englez refuză să ia rolul de mediator.

Chamberlain despre necesitatea încrederii în Liga Națiunilor

Vorbind în comisiunea parlamentară însărcinată cu afacerile Ligii Națiunilor, Chamberlain a susținut necesitatea încrederii între Consiliul Ligii și Adunarea.

Cele patru puteri mari trebuie să colaboreze. Lucrul cel mai dăunător ar fi dacă unul din aceste state ar contribui la creșterea a două tabere opuse. O foarte mare pagubă, ar aduce un stat mic, care ar încerca să tragă v'un folos, frământând diferende între marile state.

Chamberlain s'a pronunțat în contra procedurilor acelor state, care, trimițând reprezentanți la Geneva, declară anticipat intransigența lor, în privința unor anumite chestiuni.

Briand despre politica externă a Franței

La ședința comisunii de externe a parlamentului, Briand a declarat că Franța și Germania continuă să crezeze o atmosferă de pace, prin convențiuni economice și financiare.

Ultimele incidente franco-italiene, au fost lichidate în spiritul prieteniei, pe care Franța a manifestat-o întotdeauna față de Italia.

Briand a declarat presei că caută să ducă politica păcii în spiritul Locarno-ului.

Germanii sunt siliți să importe cărbuni din America

Se anunță din Essen, că cartelul carbonifer Westfalian a evaluat prea optimist producția sa pe când încheia contractul cu Anglia, obținându-se să furnizeze cărbune Angliei în decursul grevei. Or, cartelul întârziind cu livrarea furniturilor, va trebui să plătească despăgubiri în suma de câteva milioane de mărci. Ca să salveze situația, cartelul a comandat cărbuni în America.

Manifestații monarhiste la Budapesta

Cu prilejul celei de a zecea aniversare a morții lui Frantz Jossif, la Budapesta, au avut loc manifestații uriașe. La Te-Deum au luat parte mulți reprezentanți ai familiei Habsburgilor. La muzeul național, a fost expusă o mască postumă a decedatului împărat, pe un mare catafalc cu o coroană de lauri pe cap. Horthy a spus în discursul său, că răposatul a fost unul din cei mai buni și nobili erverani. Maska este o reliquă la care vor pelerinii servii credincioși și răposatului.

Asasinarea preoților în Mexic

Ziarul „Italia“ anunță că în Mexico, au fost omorâți 102 preoți catolici. În parlament unii deputați cereau pe față, asasinarea preoților catolici.

După conferința imperială britanică

Intreaga presă engleză, comentând rezultatul conferinței imperiale, declară că situația regelui s'a întărit în cel mai înalt grad, iar starea actuală politică nu s'a schimbat. Conferința a consolidat imperiul și mai mult. Reprezentantul Africii de Sud, gen. Hertzog, a declarat că țara lui va colabora leal și credincios cu restul imperiului.

Anglia ia atitudine contra propagandei comuniste

Astăzi în Anglia se face o mare propagandă comunistă în toate cercurile muncitorești. Mai mulți deputați din camera comunelor văzând pericolul roș, și-au exprimat dorința de a discuta măsurile, care sunt menite să înlăture pericolul bolșevic. Primul ministru, Baldwin, convoacă pe membrii partidului conservator, pentru a dezbate această chestiune. Mulți din deputații englezi indică faptul, că mai toate țările au luat măsuri în contra propagandei comuniste.

Ședința Secției științifice a „Astrel“

Duminică 27 Noembrie ora 3 p. m. a avut loc în localul „Astrel“, ședința Secției științifice a „Astrel“ basarabene.

La ședință au participat: P. S. Sa A. h. Gârle precum și prof. I. Simionescu de la Universitatea din Iași, d. prof. O. Ghibu, D. na Porcov, d.d. Dobândă, P. Popescu, Pamfil, prof. sorii și alții.

D. prof. O. Ghibu, expune scopurile Asociațiunii în Basarabia pe tărâm științific, D-sa recapitulă pentru cunoștința d-ului prof. I. Simionescu chestiunile ridicate în ședința trecută; deosebit exone chestiunea calendarului în Basarabia. D-sa arată că aceasta este o problemă de știință și nici de cum de dogmă, de credință cum s'a căutat să se facă din ea, totodată d-sa arată că este necesară o acțiune, pentru lămurirea poporului cu că problema calendarului nu intră în dogmă, că e o simplă eroare în raport cu obiectul științific.

D. prof. I. Simionescu spune că chestiunea calendarului este tratată în acest fel într-o broșură din „Cunoștințele folclorice“ care ar fi bine să fie cât mai mult răspândită.

În ceea ce privește toate celelalte probleme de știință în legătură cu Basarabia, d-sa insistă asupra necesității înființării unui Muzeu etnografic în capitala Basarabiei, astfel ca Chișinăul să devină un centru științific și de studiu al Basarabiei.

Se discută în illoil largi toate problemele culturale și științifice ridicate de Asociațiunea „Astra“ în Basarabia, părerea d-ului prof. I. Simionescu fiind, că Basarabia are acțiunile sistematice și intense poate în scurtă vreme să se ridice mult pe terenul științific, care nu poate de cât să-l folosească, aceasta fiind prima uncălă de progres și civilizație. Ședința la s'a-șit la orele 4 jum.

Rolul gazului metan în refacerea țării noastre

— El poate salva situația economică a României —

Este nelindoios faptul, că dintre bogatele daruri cu cari Natura a înzestrat acest colț de țară, gazul metan este printre cele de frunte.

Aproape jumătate așa de greu ca aerul, fără miros prea pronunțat și în color, el este înrudit cu petrolul pe care totdeauna îl întovărășește în căcămintele sale. S'au găsit însă și rezerve bogate în gaz metan, în cari până astăzi nu s'a întâlnit urme de petrol. O astfel de regiune este partea de mijloc a Transilvaniei, numită de geologi B-zinul central al Transilvaniei.

Originea cantităților enorme de metan, cari se găsesc închise în porțile straturilor nisipoase din adâncimi până la 350 m. încă nu este pe deplin cunoscută, dar se crede ca ar proveni din putrezirea materialelor organice, plante și animale de apă ce trăiau în marea, care în vremea acoperirii aceasră parte a Transilvaniei.

Precum am amintit, gazul metan se găsește comprimat, sub presiuni cari sunt uneori de 40 atmosfere, în interstițiile rocilor poroase, cum sunt de exemplu nisipurile.

Pentru a putea fi utilizat, gazul este lăsat să iasă din stratul care-l conține, prin sonde efectuate în mod analog ca și la exploatarea petrolului. Îndată ce o sondă atinge stratul care conține gaz, ea se închide la suprafață, cu un ventil. Astfel închisă, sonda se leagă prin țevi de otel cu locurile de consumație, iar ventilul de închidere permite regularea debitului sondei.

Utilitatea gazului metan, grație calităților neprețuite pe

cari le are în special ca combustibil, este foarte variată. La utilizarea lui în cazanele generatoare de aburi, în motoare cu explozie, în cuptoarele de topit sticla, în cuptoarele de ars cărămidă, faianța și porcelanul, la arderea varului și cimentului, la fabricarea sodei caustice, a gipsului și a materiilor azotoase, s'a dovedit ca cel mai ideal combustibil, prin combustione perfectă, și ușor reglabilă, prin simplitatea instalațiunilor și manipularea ușoară. Aceste avantagii ale gazului metan au fost recunoscute îndată după aflarea lui, de lumea industrială și astfel localitățile alimentate cu gaz metan, au devenit în scurt timp puternice centre industriale.

Metanul utilizat în încălzirea și iluminarea locuințelor, a scos de mult din funcțiune lămpile cu petrol, iar gândul aprovizionării cu lemne la început de iarnă, este o amintire tristă numai pentru locuitori.

Cea mai mare valoare, în special pentru țara noastră tributară, din punct de vedere al produselor chimice, strălucită în a avea o gazul metan utilizat în industria chimică, ca materie primă la fabricarea unei lungi serii de produse chimice, a căror cheie el o forțează.

Din nefericire, în această privință încă nu am trecut de greutatea la începutului și în afară de câteva încercări încă în curs, adevărate industrie a metanului la noi încă nu a luat ființă. Laboratoriile pe cari Societatea de Gaz Metan le construiește în orașului Mediaș cu intenție (Continuare în pag. 2)

Amintirile unui condamnat la moarte
 de GRIGORIE ALEXINSKY

Descurajarea tradițiilor

17 Iulie 1917

Revolta bolșevică e în toată ne straziile Petrogradului. Noi, — Plekhanov, eu și mai mulți membri din Comitetul Central al organizației Social-patriote „Edinstvo“ — suntem în localul ziarului nostru. Veștile ce ni se educ nu sunt de loc bune: se pare că guvernul

Un scurt stat al Comitetului nostru hotărâște cu unanimitate de „a pune ne cetățeanul Alexinsky și li autoriză să lucreze în numele Comitetului central al organizației social-democrate „Edinstvo“.

Merg spre sediul Statului major care este pe jumătate asediat de bandele bolșevice.

El se găsește într-o uriașă clădire în piața F. — Al aproape —ă-vis de Palatul de Iară. Nu e prea ușor de a ajunge acolo pentru că străzile sunt împănate cu autobuze și camioane pline cu bolșevici cu arme și mitraliere.

El trag fără nici o plotă dar această tragere este cu atât mai periculoasă cu cât este deșordonată.

Mici grupuri de soldați și ofi-

țeri, credincioși guvernului provizoriu se dedau la mici lupte cu bolșevicii și încearcă să-i desarmeze.

Vasta piață a Palatului este pe de-antregul pustie.

Numai la gurile străzilor cari duc spre piață se văd patrulele. În apartamentele Statului major sunt oameni de tot felul, militari și civili, „agitatori“ ai partidului antibolșevic și miniștri. Acești din urmă sunt într-o stare lăme.

Într-o caz pe scaune și li se aduce apă pentru a le întări morală. Presă scăzut.

Tinerii ofițeri și soldații. li priveșc fără prea mare respect și unii chiar spun pe șoptite:

— Pentru a distruge pe bolșevici ar trebui mai întâi să se rețeze întreg guvernul provizo-

riu pentru că el împiedică suprimarea acțiunilor lui Lenin“.

Se protează o ofensivă împotriva rebelilor, dar lipsesc mijloacele.

Un membru al organizației „Edinstvo“ — tânăr aviator, locotenentul Volk — săvârșește un act de bravură: cu două camioane goale, el merge pe străzile parcurse de bolșevici până la arsenal și se reîntoarce cu cartușe pentru mitraliere și cu oboze.

Sunt invitați să intru într-o cameră separată. Acolo găsesc pe generalul Petru Polovtzev, Comandantul trupelor din Petrograd, d. Paul Pereverzev, ministrul justiției (socialist-populist) și secretarul acestuia D. Ivan Bessarabov procuror la Cortea cu Jurați din Petrograd.

Mi se explică că, deoarece mă

ocup de câva timp cu o anchetă ziaristică asupra raporturilor dintre bolșevici și germani, d. Pereverzev, de acord cu generalul Polovtzev, vorsc să-mi înmăneze câteva documente exim de grave dan-tu-mi vule să le public dacă cred necesar.

Privesc dosarul care mi se înmănează și găsesc acolo întâi și întâi un raport secret al șefului Marelei Stat Major adresat ministrului de război (d. Kerenski). În acest raport sunt expuse mărturiile unui ofițer rus, făcut prizonier de către germani, care primise datele gefii aploajului german o propunere de a intra în serviciul lor.

El se prefăcă că acceptă și a-cesta li puse în la curent cu activitatea lor în Rusia.

Printre agenții principali pe

care aceștia li au la dispoziție, figurează numele lui Lenin, Zinoviev, etc.

Aceste destăluiri se potriveau perfect cu datele pe care le posedam mai dinainte.

D. Pereverzev îmi mai înmănează textele autentice ale câtorva zeci de trigramme schimbate între Lenin, Zinoviev, Ganecki și alți gefi bolșevici.

Din aceasta rezultă că sume enorme de bani le-au venit acumtore prin Stockholm, din străinătate.

Dovada înaltei trădări este deci limpede.

Întreb pe interlocorii mei de ce guvernul provizoriu n'a început încă o acțiune judiciară în contra celor vinovați și afiu trista realitate:

(Continuare în pag. 2)

Rolul gazului metan în refacerea țării noastre

(Continuare din pag. 1)

unea de studiu a acestor probleme importante vor avea chemarea de a deschide drumul unei vaste industrii chimice la noi în țară.

Pentru a putea da însă desvoltarea cuvenită utilizării acestei bogății naturale, este necesar în primul rând a cunoaște cel puțin în mod aproximativ, rezervele de gaz ce ne stau la dispoziție. Crearea unor industrii bazate exclusiv pe calitățile apreciabile ale metanului fără a cunoaște minimul de timp cât aceste industrii ar putea fi alimentate cu gaz, ar avea urmări fatale pentru întreprinderile, cari la un moment dat se vor vedea lipsite de elementul în baza cărui au luat ființă.

Expertizele făcute până în prezent nefind destul de temeinice, Societatea Națională de Gaz Metan, conștie de importanța cunoașterii rezervelor de gaz de care dispune, a însărcinat îndată după înființarea ei, o seamă de geologi specialiști cu determinarea cât mai precisă a rezervelor de gaz din bazinul transilvănean. Orientarea industrială în legătură cu gazul Metan, va depinde de rezultatul prospecțiunilor în curs.

Pentru a ilustra prin cifre importanța la care a ajuns gazul metan în Transilvania amintesc că pe conducta de cca 75 km. lungime, care din câmpul de gaz Sărmășel al-

mentează localitățile Turda, Câmpia Turdei și Ocna Mușului, s'au transportat în curs de 13 ani peste 800 milioane metri cubi de gaz, ceace este echivalent cu cca. 110.000 vagoane carbuni.

Nu cu mult mai mici sunt cantitățile cari au fost consumate de localitățile Mediaș și Dicio-Sănmărtin, deservite prin conducte de cca. 18 km. lungime din câmpul de gaz Sărmășel și Bazna.

O importanță indiscutabilă o va avea introducerea gazului în centrele industriale din jurul regiunii gazifere, cum este de ex. Cluj, Târgu Mureșului, Sibiu, Sighisoara etc. (conducta la Tg. Mureș este aproape terminată). E-poca de nestabilitate, care a urmat după războiul mondial, a împiedicat în mare măsura punerea în valoare a gazului metan. Activitatea intensă care se depune însă actualmente de către Societățile exploatoare de gaz ne îndeamnă să credem, că în curând metanul își va lua locul ce-i compete în industria națională.

Natura ne-a dăruit cu mâini atât de largi, încât cu muncă și destoinicie putem ușor ajunge la acea desvoltare industrială de care țara noastră are nevoie pentru independența ei economică.

Cluj.

Inginer M. Ciortea.

Sezătoarea dela închisoarea

Centrală

În urma activității inaugurata de către d. Manaru directorul închisorii Centrale din localitate, în luna trecută dând prima sezătoare organizată de către și pentru deținuții acestei închisori, planul de lucru stabilit dintru început se desfășoară în mod periodic și cu succes. Duminică 28 Noiembrie a avut loc o altă sezătoare la aceeași instituție, la care a fost fața d. gen. Scărișoreanu, comandantul Corp. III Armată, o parte dintre magistrații, și avocații locali.

Sezătoarea a început cu „Imnul Regal” executat de către deținuți.

D. Mitrea, institutor pe lângă acea închisoare, a vorbit în legătură cu sărbătoarea zilei.

Aniversarea Căderii Plevnei.

D. Manaru, directorul închisorii arată d-lui g-l Scărișoreanu că purtarea condamnaților în închisoare nu lasă nimic de dorit și că sunt toate semnele că ei vor deveni după eliberare buni și cinstiți cetățeni.

D-sa apelează la d. general, rugându-l ca atunci când

se vor face propuneri pentru grațieri—în special celor condamnați de consiliul de Război—d. Comandant să țină seamă de aceste lucruri și să acorde grațiile și în raport cu recomandările pe care d-sa le va face.

A răspuns d. gen. Scărișoreanu, spunând că grațiile ce vor veni vor fi acordate și pe baza recomandărilor ce se vor face, avându-se în vedere purtarea deținuților în închisoare.

De asemenea d-sa arată că în toate ocaziile și în vederea scopurilor frumoase să se pună nădejdea în sprijinul și sollicitudinea d-sale.

S'a intrat apoi în program, au urmat recitări, coruri cu caracter patriotic.

S'a jucat de către deținuți, piesele „Pe aici nu se trece” și „Culul lui Păpălea”.

Sezătoarea s'a terminat cu corul „Trăiască România”!

Credem că activitatea d-lui director Manaru va aduce multă ușurare suferințelor celor deținuți și nădăjduim că acțiunea sa va da curând roadele cuvenite.

O acțiune de purificare morală

Reproducem cel mai imoral articol din ziarul nostru — O scrisoare adresată de către părinți Redacției noastre — O reclamație la Parchet

Este cunoscută tuturor acțiunea noastră de purificare a presei—scris în limba rusă, care apare la Chișinău și tot atât de cunoscută sunt și doveziile cu care am venit în sprijinul celor arătate de noi.

Am spus că presa cotidiană scrisă în românește, este o presă pornografică și criminală și am dovedit-o.

Stăm oclând la dispoziție și cu alte dovezi.

Ziarul „Bessarabscaia Pocta” a încercat să se desvinovătească și să arate că nu avem dreptul să le facem morală. În sprijinul acestor aserțiuni, dă toată colecția ziarului nostru de 150 numere n'a găsit să reproducă ca „im-

ral” decât următorul articol, pe care îl redăm iarăși și-l susținem bucurând, pentru două motive:

1) pentru că aratăm cu această cauză că acest articol este „cel mai imoral” din toată colecția ziarului nostru.

2) pentru că reproducându-l avem ocazie să arătăm încă odată care sunt obiceiurile introduse peste Nistru pentru a lupta împotriva religiei și a preșiei.

„Bessarabscaia Pocta”—ținem să menționăm—că vădit tendințios redă numai un fragment din ceea ce s'a scris la noi și nu vrea să-l alături și „lămurirea” care am redat-o a doua zi, și pe care o reproducem și aici.

Iată care e cel mai „imoral” articol scris în ziarul nostru.

Buhaiul l'a invins pe popa

(Din „Plugarul Roșu”)

Dumea voastră a fi auzit, cum buhaiul (taurul) un dobitoc cu coarne, l'a dovedit pe popa-om.

Este lucru de mirare, dar așa întâmplare a avut loc în Republica Moldovenească. La o așa dovadă noi ne uităm ca la un semn de creșterea culturii Moldovenești.

Aiaștă neînchipuită luptă între un om și un dobitoc, o fost în satul Beloci, raionul Râbnița.

Omul a fost popa și dobitocul buhaiul.

Lupta a născocit din pricina pământului.

În satul Beloci s'o făcut împărțirea pământului.

Tărații, cari cred poveștilor religioase, s'au pus și au dat pământ și popa.

Popa a primit două desetine de pământ.

Îi vom da și lui pământ-mai ghine se va ruga pentru noi.

După ce o primit pământ, nu s'a știu cum s'o rugat, mai ghine sau mai rău.

Știm numa că ucele 2 desetini ale popa n'au fost lucrate.

Au stat pline cu buruene.

Așa ar fi și rămas până amu dacă satul.

Beloci n'ar fi și avut nevoie de buhai.

Dară nevoia de buhai a fost mare.

În tot satul nu se găse nici un buhai.

După ce am scris aceasta, revenim în numărul 29 al ziarului nostru cu aceasta:

O mică l'murire

În numărul 27 al ziarului nostru, a fost publicat un articol reproduc din ziarul „Plugarul roșu” ce apare scris în limba română la Balta, capitala republicii Moldovenești.

Articolul purta titlul „Buhaiul l'a invins pe popa” și de oarece a fost reproduc numai pentru a evidenția propaganda care se face peste Nistru împotriva preșiei și bisericilor, redacția l-a însoțit de comentariul cuvenit pentru a nu fi interpretat greșit, însă din motive tehnice și fără știința redacției, acel comentariu a fost omis la paginarea ziarului.

Dein această lămurire pentru că s'a nu se bănușcă că ne a societate propagandă facule peste Nistru de către bolșevici.

Onor. Redacției ziarului „ROMÂNIA NOUĂ”

Noi părinți aducem adăncă mulțumiri d-lui C. Măru și d-lui avocat Anibal Gheorghiu cari în frumoasele d-lor articule „Presa pornografică și criminală din Chișinău” și „Împotriva agenților desăgării sociale a Basarabiei” cu îndărijire și-au ridicat glasul în potrivă conșpătorilor copilor noștri—vitorul n'eam lui românesc.

În numele unui grup de părinți membrii în Comitetul Școlar al Liceului „Alexandru Donici”: Preot-căpitan.

Nicolae Murea.

Ne bucurăm faptul că și cel cari vor să ne găsească „pale în ochi” nu pot găsi nici un cap de acuzare pentru a răspunde învinuirilor drepte ce li le-am făcut.

Acesta este cel mai „imoral” articol din tot ziarul nostru.

Rămâne deci ca ziarul „Bessarabscaia Pocta” să și pună cenusă pe cap și să înțeleagă odată că avem tot dreptul să-l facem morală și să apelăm la societate și la autorități pentru a se facă propaganda pornografică și criminală pe care presa cotidiană scrisă în românește o face.

Ca un ecom al acțiunii noastre de purificare dăm mai jos scrisoarea ce o primim la Redacție.

Aceasta e începutul recoltii ce o vom culege în urma acțiunii drepte, morale și salvatoare ce am întreprins-o.

Iată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

lată scrisoarea:

O reclamație la Parchet

În legătură cu cele de mai sus și cu acțiunea noastră de purificare a presei cotidiene scrisă în limba rusă, suntem încunștințați că părinții mai multor elevi înlocmesc o reclamație ce o vor depune-o la parchet împotriva acestor ziare, dându-le în judecată ca fiind agenți conșpători ai tineretului.

Fiind conșpăți că Parchetul se va sesiza de reclamația și dovezile c: părinții le vor aduce, și în urma celor ce vor urma, bănuim că vom asista la un proces destul de interesant care va avea derul să aducă în jurul său două tabere: una formată din zărele cotidiene scrise în românește, iar alta din întreaga opinie publică conșpătă; toți cetățenii onesti și dorinți de moralitate și legalitate.

Poftiți, d-lor dela „Bessarabscaia Pocta”!

Adunarea generală

a corpului didactic

primar

— Alegerea delegatului

pentru congresul general—

Eri după amiază a avut loc adunarea generală a corpului didactic primar din Chișinău.

Urmas a se discuta numeroase chestiuni profesionale, care să servească de bază la discuțiile adunării generale ale comitetelor școlare din oraș.

Neîntruindu-se decât prea puțini institutori, adunarea nu a procedat decât la alegerea delegatului care va reprezenta Chișinăul la congresul general al corpului didactic primar, ce se ține la București, hotărând totodată, ca celelalte chestiuni să se discute Duminică 5 Decembrie, când se va ține adunarea în continuare.

Delegat la congresul din București a fost ales d. Ștefan Holban.

Ștefan Berechet

și

Anibal I. Gheorghiu

AVOCAT

str. Bartolomei No. 1.

Chișinău.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Consult. 6—8 seara.

Starea sanitară

a jud. Lăpușna

— De vorbă cu d. dr. A. Grosi, medicul primar

al județului.

Cunoscând activitatea d-lui dr. A. Grosi, l'am rog să ne expună în câteva cuvinte situația sanitară în județ, cum și lucrările ce le face acum și planurile sale pentru viitor.

Dăm în cele ce urmează explicațiile d-sale:

Epidemiile

Bolile epidemice, nu mai fac acum ravagii, grație medicilor de circ și agenților sanitari, cari deși prost retribuiți, își fac datoria—luând măsurile cele mai urgente și drastice e, acolo unde s'a înveștă câte un focar de boală.

Situația pe luna Noiembrie e următoarea:

Scarlatina, câteva focare dispartate în Șisicani (4 cazuri), Zborola 1 caz, Costuleni și Măcurești 2 cazuri, Dubăsari 2 cazuri, Hâncești 2 cazuri. Călmăș 3 caz.

2) 2 cazuri între mlaștile mănăstirii Râșcuța. În total 19 cazuri, izolate toate la spital, focarele disinfectate radical și casele contaminate fluate în strictă și deaproape observație.

Tijosul exantematic cu 4 cazuri la Mititel, Drăgușeni vechi, toate izolate la spital și casele deparazitate.

Difterie un caz în Călmăș sat. Morbilit (cori) la Mireni 20 caz.

Boldurești 4, Seliște 3 cazuri, Tusa convulsiv în Mireni.

Aceste focare de boală se pot considera stăne în urma măsurilor luate.

Se notează sardomulii, înfime de orice natură, proveniență firmității, cetrinii, alienații, etc.

Se notează instituții, existanțe în sate, biserică, școli, cercuri culturale, biblioteci, centre de industrie ceramică, desvoltarea istoricului lor, apoi alte întreprinderi industriale și comerciale.

Vedeți dar ce lucrare de mosemăntare socială, culturală, etc.—vrem să facem și cred că vom duce la bun sfârșit.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Medic Fr. I. Pop.

Ultimele știri din țară și străinătate

Lucrările Parlamentului

Sedința din 29 Noiembrie

Camera

Prezidează d. Bădescu.

Pe banca ministerială d-nii miniștri Văleanu, Lapedatu, Mitileneu, Bucșan, Manoiulescu.

D-nii **Aurel Vlad** și **Florescu** fac comunicări de mică importanță.

D. **Vintilă Brătianu** cere unele dosare pentru a-și desvolta interpellarea ce o pregătește în chestiunea financiară.

D. **Șumuleanu** răspunde la comunicarea d-lui Ghendrih, arătând că la Edinești nu se pot face excese antisemite, aceasta fiind un târg locuit de evrei.

D. min. **Văleanu** răspunde d-lui Madgearu la interpellarea făcută cu privire la încheierea contractului Brutinel. D. min. **Lapedatu** răspunde în chestiunea convertirii în lire și dolari a datoriei către Compania Levantului.

Președintele dând replică d-lui Madgearu, d. Vintilă Brătianu părăsește ostentativ incinta.

D. **Madgearu** întreabă pe d. ministru de finanțe, dacă actualul guvern a dat în judecată pe d. Vintilă Brătianu. Sedința se ridică la ora 11.

Senatul

Președintele dă citire cererii rabinului Tireson, prin care d-sa arată, că discursul d-sale a fost rău înțeles și-și înalțează demisia.

Demisia este primită cu 80 voturi contra 17.

Continuă apoi discuția la Mesaj.

Aprovizionarea orașului cu lemne

— Ce a făcut și ce ar trebui să facă primăria —

— Lemnele sunt scumpe din cauza speculii comerțanților. Dovada ce se impune —

Zilele frumoase, cari au urmat unor câteva zile reci și vântoase la începutul lunii trecute, ne-au făcut să scăpăm din vedere o chestiune, a cărei importanță e tot atât de mare, mai ales în timpul iernii, ca aprovizionarea cu pâinea în toate zilele.

Văd că vorbesc despre aprovizionarea cu lemne, o problemă deosebit de importantă, problema aprovizionării orașului cu lemne.

Ce a făcut primăria în această direcție

Dela război încoace, fiind în vremea de situație anormală a comerțului, greutatea de transport și mai ales lipsa de numerar, administrațiile comunale lăsară o parte din activitatea lor să se ocupe de chestiunea aprovizionării orașelor și târgurilor cu lemne, dând posibilitate, mai ales în vremea iernii, să se aprovizioneze cu un preț mai redus, în depozitele comunale, atunci când pe piață prețul era urcat.

La Chișinău cu alături de primărie era furnizorul cu lemne a populației.

Dacă populația era mulțumită, primăria a avut însă de înregistrat pierderi ce se ridică la circa 2 milioane lei, în clișii ani.

Pierderi acestea a făcut pe actuala administrație comunală, să renunțe la rolul de furnizor, lăsând populației grija propriei sale aprovizionări cu lemne.

Sau dat cele 150 hectare de teren comunale în exploatarea particulară, pentru ca aceștia să furnizeze primăriei, pe prețuri de 10-11 lei pe podul de lemne necesare aprovizionării primăriei și instituțiilor pendinte de dăna și de 15-20 poduri, ce urmează a se livra în aprovizionarea celorlalte instituții din oraș, pe prețuri de 16,32 lei pe pod.

Lemnele din noua țară nici n-au avut să sosască.

Dar populația?

Și vedem acum ce face populația, lăsată la bunul plac al unei clase de comercianți speculanți? Cei mai avuți s-au aprovizionat cu vară cu lemne, plătiind 14-16 lei podul de lemne (luna trecută, în toată țara prețul era de 17 lei, pentru că primăria avea lemne în depozitele sale și le vindea pe acest preț).

Populația mai nevoiașă a așteptat, iar acum în ajunul iernii plătește 19—20 lei podul de lemne necesare.

În ce privește populația săracă, și până azi nu are lemne și e nevoiașă să cumpere cu podul, plătiind cu fantastica sumă de 23 lei, asta acum, când vremea se apropie de cea de iarnă și ne putem da seama de înălțimea prețului.

A cui e vina

Se vedem deci a cui e vina? Fără îndoială, că în primul rând, vinovată administrația noastră comunală.

Acum în Basarabia, oricât li s'ar dăa edililor noștri, că nu mai avem în timpuri anormale, în ce privește comerțul ci am revenit la normal, chestia aprovizionării cu lemne a rămas o problemă acută, dată fiind lipsa de păduri și de pot exploata, în cuprinsul provinciei.

Atunci când la Iași, care are condiții întregi de larg impregior, primăria se îngrijeste de aprovizionarea cu lemne a populației, ediliile Chișinăului nu ar fi trebuit să se dea în lături de la această sarcină.

Dar să lăsam la o parte această și să socotim că bine a făcut primăria, că nu și-a asumat aprovizionarea cu lemne a orașului.

N-are oare tot primăria datorită de o luptă contra speculii?

Și nu e oare speculă să cumpere lemne în Moldova sau Bucovina cu 6—7000 lei vagonul (13000 poduri) și să-l vinzi cu 6000 lei vagonul la Chișinău?

De ce nu s'a sesizat primăria și nu a fixat preț maxim la lemne, așa cum fixază la pâine, carne, lapte, restaurante?

Nu este și lemnul un obiect de primă necesitate?

Ce s'ar putea face

Am văzut care e situația actuală, am văzut și care sunt cauzele acestei situații deplorabile.

Să trecem acum la partea practică, la modul în care s'ar putea remedia, dacă nu în întregime, dar măcar în parte, răul actual.

Lemne tăiate, în vechiul Rg și în Bucovina sunt suficiente. Mijloc leșnicilor de transport are de asemenea primăria, deoarece are la dispoziție o navetă pentru lemne de foc. Ea are de asemenea câteva depozite în care ar putea fi depozitate câteva sute de vagoane de lemne.

S'ar putea deci, căci s'ar găsi cu ușurință amatori, încheia un contract cu unul sau mai mulți comercianți de lemne, punându-li-se la dispoziție naveta și depozitele, pentru ca aceștia în termen de o lună să aducă la Chișinău o cantitate de 4—500 vagoane de lemne, pe care să le vândă pe un preț moderat, să spunem 13—13,50 lei podul.

Nu ar fi de design, ceea ce ar fi fost dacă primăria ar fi făcut la timp aceasta, dar totuși populația nu ar fi silită să plătească la iarnă, 30 lei, poate și mai mult, podul de lemne.

— N-a-t

Cât s'a semănat astă toamnă

După datele oficiale primite de consilieratul agricol al județului Lăpușna, în cuprinsul acestui județ au fost semămate până acum 29.684 hectare grâu de toamnă 7.226 ha secară, 80 ha cu orz și 15 ha rapiță.

Anul trecut la aceiași dată au fost semămate 25.395 ha, grâu, 5.138 ha, secară, 28 ha, orz și 5 ha, rapiță.

După cum se vede anul acesta terenurile semămate sunt mai mari ca în anul trecut, situația totuși mai proastă.

Din cauza secetei semănăturile se prezintă prost și dacă nu vom avea cât de curând umezeală putem socoti întreaga această semănătură pierdută.

Un festival pentru comemorarea poetului Th. Șerbănescu

Implinindu-se 25 ani de la moartea poetului liric Th. Șerbănescu, ministerul instrucției a luat inițiativa organizării un festival care va face turneu în țară.

Venitul turneului va servi la editarea operei poetului și ridicarea unui monument, pe mormântul lui, la Brăila.

Dela Asociația G-lă I. O. V.

Asociația Generală I. O. V. aduce la cunoștință tuturor autorităților și persoanelor particulare cât și membrilor ei că nu a dat nici o serbare în Chișinău pentru strângere de fonduri; serbarea dată în ziua de 7 Noiembrie a. c. în sala cinematografului „Orfeum” nu a fost organizată de Asociația noastră și nici fondurile strânse nu i-au fost atribuite.

Dela asociația generală a profesorilor secundari

Duminică 28 c. s'a ținut ședința Comitetului Secției Chișinău a Asociației profesorilor secundari, de sub președinția d-lui V. Mateevici și s'a hotărât, între altele, ca să se susțină mișcare pornită de la celelalte secții din țară pentru convocarea unui congres general la București în chestia salarizării corpului didactic.

În acest scop s'a desemnat și delegații pentru acel congres, ce urmează a se ține în primele zile ale lunii Decembrie c., la București.

S'a discutat și principiile, propuse de d-l S. Nica, pe baza cărora urmează a se elabora proiectul casei de credit și ajutor al corpului didactic din Basarabia.

Conferința directorilor liceelor

Măine la ora 5 are loc a doua conferință a directorilor școlilor secundare, de stat și particulare din Chișinău.

Se vor discuta și lua noi măsuri cu privire la purtarea elevilor în afară de școală.

Ședința delegației permanente

Aseară la ora 7 a avut loc o ședință specială a delegației permanente.

Obiectul desbaterilor a fost reorganizarea băncii orașului

Primăria a primit cele 13.000.000 lei din fondul comunal

La vreme, am arătat că primăriei Chișinăului i s'a alocat din fondul comunal suma de 13.000.000 lei, ce trebuia să servească la lucrări edilitare.

Suma ordonanțată odă, nu a putut fi încasată, exercițiul anului precedent închișându-se la finele lui Maiu și administrația financiară nefiind în putință a vărsa primăriei până atunci suma.

Azi primăria a primit o nouă ordonanță asupra acestei sume, spre a fi încasată până la finele lui Decembrie.

Ședința consiliului economic al primăriei.

Consiliul economic al primăriei a ținut aseară ședință.

S'a discutat chestiunea taxelor pentru curățitul străzilor, hotărându-se a se propune consiliului comunal taxele aprobate de către delegația permanentă.

S'a mai decis a se vinde cu prețul de 1.000.000, Casei de ajutor C. F. R. terenul comunal de pe str. Ștefan cel Mare, pentru construirea certierului cefierist procetat.

Intruriri

Societatea științelor medicale ține astăzi orele 9 intrurire în sala Bibliotecii dela Primărie.

Un comerciant deștept și prudent preferă mașinile de scris „Orga” față de altele fabrici. Cu prețul de 9000 lei o puteți cumpăra la Lasarovic, str. Alexandru cel Bun 104. Se vând și în rata.

Conferința d-lui prof. I. Simionescu

Duminică 28 Noiembrie ora 12 a avut loc în Sala Eparhială conferința d-lui profesor universitar I. Simionescu, sub auspiciile „Astrel” și Universității Populare.

Sala Eparhială era arhiplină. În fața asistenței compuse din tot ce are intelectualitatea din Chișinău mai de seamă, d. prof. Simionescu a vorbit despre: *Rolul și însemnătatea Universității din Iași în viața României moderne*.

Pornind de la Academia Mihăilescu și starea culturală a României la 1860 când un an după Unire — a luat ființă această Academie, d. Simionescu arată atât fazele de dezvoltare ale acestei mari instituții transformată apoi în Universitate și legăturile tuturor Românilor cu Iașiul — devenit centru cultural al românismului.

În cursul conferinței, d-sa face o comparație între starea Principatului și apoi a Regatului Român, înaltele de a se cunoaște influența Universității ieșene și după datele aduse în acest sens de către conferențiar jăstrează în mod admirabil efectul

Festivalul Ateneului — Chișinău

Duminică 28 l. c., ora 11 dimineea, a avut loc la Teatrul Național din localitate, începerea activității Ateneului — Chișinău, printr-un festival-cultural-artistic.

Sala teatrală a fost plină, asistând mulți intelectuali ca: profesori, avocați, medici, mulți ofițeri în frunte cu d-l general **Scărioareanu**, comand. corp. 3 Armată, elevii școlii Normale de învățători, instituționale, institutori, etc.

S'a observat lipsa reprezentanților oficiali ai diferitelor instituții care sunt membrii activi ai Ateneului, cum și celelalte școli, deși atât directorii cât și profesorii Ateneului și unii chiar membrii în comitet.

Festivalul începe printr-un cuvânt de deschidere al d-lui **L. Dăuș**, președintele Ateneului care schitează cu scurte cuvinte programul, aducând omagii d-lui general **Rudenu** iulțiatorul Ateneului și angajând oare cum și pe actualul comandant al corp. 3 Armată d-l general **Scărioareanu** la o colaborare efectivă. D-sa exprimă dorința cu armata să colaboreze la munca pe teren cultural.

D-l **Gh. Obreja-Iași** profesor, citește o „Inchinare” din partea Ateneului către cetățenii basarabeni, iubitori de patrie și de slavă românească, autorii acestuia fiind d-na **Amelia Obreja-Iași**.

A urmat apoi conferința: D-l Obreja, secretar general al Ateneului, a tratat „Problema Eticele-naționale”.

Cu date și argumente a pus la contribuție soluțiile diferitelor filosofi, profesori-artiști-poeti-gânditori, relativ la această problemă, date în cursul veacurilor dela popoarele vechi la cele moderne; d-sa expune un sistem întreg de măsuri pentru întărirea eticele-naționale a poporului nostru

Mobilizarea generală în Germania

PRAGA. Un ziar local publică o informație din care reiese că cercurile de recrutare ale Reichswehrului au primit un ordin secret, de mobilizarea generală a armatei germane.

Congresul liberal de la Ploiești

Declarațiile d-lui Tătărescu

PLOIEȘTI. — Astăzi a avut loc în localitate congresul partidului liberal.

Au asistat d-nii **Vintilă Brătianu** și **Tătărescu**.

D. **Tătărescu**, în discursul ținut, a făcut următoarea declarație:

„Actul de la 4 Ianuarie rămâne definitiv.

Nimeni nu îl va putea schimba căci acest lucru e o imposibilitate”.

D. **Vintilă Brătianu** a vorbit despre vitalitatea partidului liberal.

Congresul agricol de la Brăila

— Declarațiile d-lui ministru Garoflid —

BUCUREȘTI. La Brăila a avut loc astăzi un congres agricol sub președinția d-lui ministru Garoflid.

În discursul de deschidere, d-sa a arătat că actualul guvern se străduiește a îmbunătăți starea agricultorilor, pe cât e cu putință.

S'au redus taxele de export și se vor mai reduce treptat, până la desființare.

Pe de altă parte, guvernul prin măsurile luate, e pe cale a stabili valuta, aducând prin aceasta cel mai mare aport tuturor organelor de producție.

Starea sănătății M. S. Regelui

— Telegrama primită de legația noastră din Viena —

BUCUREȘTI. Legația română din Viena a primit o telegramă, din București, prin care se comunică, cum că starea sănătății M. S. Regelui Ferdinand nu dă loc la nici o îngrijorare.

ce l face asupra vieții românești dezvoltarea Universității.

Trecând mai departe, d. prof. Simionescu arată legăturile Ardealului cu această Universitate, vorbind cu înălțare de Simion Bărnuțiu primul care a fost rector al Universității.

Legăturile între Basarabia și Universitatea din Iași, au fost tot cu atâtă competență demonstrate, și cu această ocazie d. Simionescu arată că actuala Facultate de Teologie, aparținând formal tot de Universitatea din Iași, va fi cu vremea transformată și ea într-o Universitate completă, menită să-și ea sarcina a face pentru Basarabia ceea ce Universitatea din Iași a făcut pentru românismul întreg, atât din lăuntru cât și de peste Prut și Carpați.

În curând vom publica în extenso întreaga conferință, datorită importanței ei și a succesului avut.

D. Simionescu a fost viu aplaudat și înconjurat de cele mai frumoase semne de simpatie și admirație de către întreg auditorul.

Teatrul „ORFEUM”

GH. PAPADACHI

— ASTĂZI —

Cea mai grandioasă reconstituire cinematografică Producția 1926—1927

NITCHEVO

Inscenarea cinematografică de Joanes De Baroncelli În 8 acte.

În rolul principal celebritățile ecranului:

Charles Vanel și Lillian Davis

Afară de program: „Asociația Pleșuvilor” comedie.

Incep. la ora 5. — Prețurile locurilor 18, 21, 25 și 30

729—00

Loja 110 lei.

Duminică 28 Noiembrie, dela ora 3 p. m.

MATINEURI SPECIALE

Toate locurile lei 10.

AVIS

Banca Românească

Sucursala Chișinău

Aduce la cunoștință că se vinde prin licitație publică la Tribunalul Lăpușna următoarele imobile:

La 2 Decembrie 1926 ora 10 a. m.

Imobilele d-lui Suhăr Roitman și a d-nei Mariam Roitman,

din Călărași B., strada General Presan No. 1.

Pentru primul imobil prețul licitațiunei începe dela suma de Lei 50.000. (Dosar Corp. de Portărei No. 1177/926)

Pentru al doilea imobil prețul licitațiunei începe dela suma de Lei 100.000. (Dosar Corp. de Portărei No. 1178/926).

La 15 Decembrie 1926 ora 10 a. m.

Imobilul d-lui Lev Cuciuc, din Chișinău, strada Colodez-naia No. 10. Prețul licitațiunei începe dela suma de Lei 300.000 (Dosar Corp. de Portărei No. 295/926).

TEATRUL COLOZEUM

— Astăzi —

Pentru prima vază

O iubire Jignită

(Molia albă)

Dramă modernă în 7 acte

Inceputul la orele 5 seara.

750—1

Folosiți-vă de ocazie

LA MAGAZINUL

I. GOREȘTI

din str. Regele Carol, (Pușchin) 34 se anunță luna răsoiului de ciorapi

24.000 perechi ciorapi de damă.

12.000 perechi ciorapi de bărbați au apărut pe front.

Ciorapi demi-mătase, eleganți, trainici, toate culorile, lei 87.

Ciorapi „Maso” 58 lei.

Cei mai scumpi ciorapi ai magazinului, fildico, evuali, fildepers—afară de lână și mătase—128 lei. CIORAPI pentru bărbați trainici, eleganți 59 lei pereche.

Vânzarea exclusiv în numerar.

În provincie se trimite cu ramburs.

751—24

Ora 3 noaptea

Prin fir. telegrafic dela corespondentul nostru special

Congresul studentesc

Ziua I

IAȘI. Eri s'a deschis în localitate, în sala Teatrului Național congresul general studentesc. Au vorbit președinții tuturor centrelor studențiale din țară, cari au adus salutul lor congresiștilor. În numele studenților din Chișinău a vorbit d. Vasile Crălov.

D. **Recior Bogdan** a citit o scrisoare din partea ministerului Instrucției publice I. Petrovici, în care dorește congresul spor la muncă.

D. A. C. Cuza a fost proclamat președinte de onoare al congresului.

Cuvântarea d-lui prof. A. C. Cuza

Luând cuvântul d. A. C. Cuza face un scurt istoric al activității sale timp de 40 ani. Vorbește despre rolul studenției, arătând că studenții nu fac politică, ci apără cultura națională. Vorbește despre pericolul ovrăesc, arătând că ovrăii au acaparat toate ramurile de activitate ale țării. Aduce omagii M. S. Regelui și armatei române.

Telegrame trimise și primite

Se trimite telegrama ne Suveranului, Mitropolitului Pimen al Moldovei care se află în Capitală, d. d. mitropolit I. Petrovici, Octavian Goga și Trancu Iași.

S'au primit telegrame din partea centrelor studențiale din Polonia, Academia Comercială din Viena, din partea d. d. Trancu Iași, Șumuleanu, Găvănescu și altele numeroase personalități.

Ziua II

La redeschiderea ședinței a vorbit d. Bine, delegatul studenților din Cernăuți care a adus salutul

societății „Arborea” și a societății „Academia Ortodoxă”.

ALAMBICUL

„Dinescu Poenăreanu”

aparat pentru fabricat rachuri din fructe, tescovina,
drojdie și vin.

Aparat aprobat de Onor. Minister de Finanțe pentru Basarabia. 692-5

VIZITATI, magazinul de postavărie și confecțiuni de baine
gata pentru dame și bărbați

G.H. BROHMAN

strada ALEXANDRU CEL BUN 94.

Care e asortat cu cele mai bogate
firme din București și Galați cu ștofe
de diferite calități.

Se admite achitarea în rate.

Se primesc și comenzi pentru tot
felul de haine bărbătești și de dame

Preturile moderate.

572-24

Prima fabrică de vopsit și curățitoria chimică

STRAȘUN și F-II

Centrala str. Gogol No. 20, sucursala în toate raioanele orașului

Firma este distinsă cu 2 medali de aur pentru executare a lucrului.

Curățătorie chimică pentru tot felul de haine bărbătești și de dame. — Vopsitul diferitelor ștofe
de lână și bumbac în felurile culorilor moderne. — Curățătorie specială de mătase. — Exemplară
spălatorie cu abur exclusiv pentru albături. — Vopsirea și afumarea peilor și blănurilor.

Comenzile se execută în cel mai scurt timp și cu **prețurile cele mai moderate.**

702-24

Blănăria U. FIH

65 str. Harample 65

sosit un asortiment mare de diferite BLĂNURI ALESE
PREȚURI CONVENABILE

640-24

BLANURI si haine înblănite
s'au primit calități alese la magazinul de blănuri fost

I. Belotercovschi

str. Alexandru Cel Bun No. 102.

PREȚURI FOARTE CONVENABILE

679-12

„ARDEALU” S.A.

— CLUJ —

Str. Memorandului 22.

**LIBRĂRIE,
TIPOGRAFIE,
LEGĂTORIE**

cel mai mare și modern institut din Ardeal

Librăria este asortată cu tot
felul de cărți literare și
științifice românești și
străine. Zilnic so-
sesc ultimele
noutăți.

Mare depozit de papetărie, articole de desen
și instrumente muzicale.

373-10

Societatea Anonimă „Distributia”

vinde produsele petrolifere în Chișinău cu prețurile cele mai
reduse atât la depozitul central din strada Vasile Lupu
(fostă Salganaia No. 12), situat în apropiere de gară și bariera
Tizhinei, cât și la prăvăliile sale de detal din străzile:
St. Ilie No. 33, Piața Nouă No. 43, colț Bulgară și
Petru Rareș No. 45.

Onorata clientelă este asigurată că produsele sunt curate
și de calitate superioară:

Prețurile la depozitul central din str. Vasile Lupu No. 12 (fostă Salganaia)	Prețurile în de- taliu la prăvăliile din oraș sunt:
PETROL DUBLU RAFINAT pentru lămpi primus Kgr. Lei 4.70 Lit. 4.—	Lei 4.25 litru
BENZINĂ USOARĂ RAFINATĂ pentru automobile și trebuin- țele casnice	10.60 „ 8.— 4.30 „ 4.50 „ 5.25 „ 4.50 „
MOTORINĂ TAXATĂ PĂCURĂ ULEIURI MINERALE RAFINATE specificate mai jos pentru mo- toare de orice sistem:	
ULEI AMESTEC Lei 6.75 Kgr.	7.50 „
„ AGRICOL	7.40 „
„ C. F. R.	8.50 „ 9.25 „
VEGAL OO	12.60 „ 13.75 „
ALVAL OO	15.60 „ 17.— „
OLINA O	10.— „ 11.— „
VEGR OO	11.20 „ 12.25 „
RASELINĂ CONSISTENTĂ GAL- BENA	21.— „ 22.— „
LEI SPECIAL „DIESEL”	25.— „ — „
„OSIN” pentru Uautomobile de toate tipurile, autobuze, autocamioane și trac- toare	55.— „ vârsat 55.— „
ALEI SPECIAL „OSIN” în bidone de 4/1 litri	280 bucata 280 bucata
UUVOLINA SPECIALĂ pentru aburi supra încălzită	33.51 Kgr. — „

La prețurile de mai sus a ateleurilor se mai acordă și
conificații clienților care cumpără cantități importante de marfă

DOCTOR
Const. Stănescu
Medic la spitalul de ochi
specialist în boale și o-
perații de ochi, nas, gât
și urechi.

str. Gen. Broștanu (Cupe-
cescaia) 48, colț Fontana.

**CONSULTAȚII 11½-12½,
și 4-6.**

702-24

DOCTOR
V. MANDRU
Sef de Serviciu de boale
interne

Boale de plămâni și inimă
BOALE INTERNE
Consultații dela 4-6
Str. Cuză Vodă (Haruzina)

CABINET MEDICAL
Doctor D. ALEXANDRESCU
— și —
Doctor C. STAMATIU
Medic la Spital

Consultații pentru:
BOALE INTERNE: PLĂMÂNI,
INIMĂ, FICAT, RINICHII.
BOALE VENERICE și GENITO-
URINARE la BĂRBAȚI și FEMEI.
Tratamentul modern al sifilisului
prin injecțiuni intravenoase ne-
dureroase cu neosalvarsan,
bismut și mercur.

— ANALIZE DE LABORATOR —
Consultații 4 — 8 p. m.
Str. Armenească 65
ntre Nicolaevsca și Schimidta

DOCTOR
BALACIOIU
Medic șef al Spitalului Militar și
Civil de Ochi din Chișinău

**Boale și operațiuni de
ochi, nas, gât și urechi**
Consultații 12 — 2 și 3 — 6
str. COGOL 35

391-24

DOCTOR
I. BREGMAN
Sifilis, Boale Venerice
Piele și Genito-
urinare.

Tratament cu razele de Rontgen
Radioscopie și radiografie.
str. UNIREI 20.

vis-a-vis de Prefectura Poliției
Consultații: 10-2 și 5-8

SUB HIRURG
S. Cleiman

Injecții intramusculare, in-
travenoase, hipodermice
masaj local și general,
vaccinare, pansament, etc.

Consultații dela 9 — 2
ziua și dela 4-6 seara.
str. Mihai Viteazul No. 48
între str. N. Alexandru cel Bun
și S. Smida intrarea prin curtea

63/44

Cafeneaua și Lăptăria
SVEITARIA
Str. Smida No. 102, colț Pnșchin,
vis-a-vis de hotel Londra.

Zilnic se găsește producție proa-
pată cu emulsiune

— PREȚ CURENT —

Paharul de cea dulce — lei 3
Paharul de cafea neagră — lei 4
Cafea cu lapte — lei 5
Cacao — lei 7
Ciocolată — lei 10
Dejunul din 2 feluri — lei 16

Se găsește în continuu pături
proaspete. Cu stimă COGAN

Sa merduri în inscriere
în biroul populației
No. 233, din 6 Octombrie 1921,
eliberat de Primăria Comunei
Rezen, d-lui A. Teneu Dobani.
Il declar nul.

746-1

MINISTERUL INDUSTRIEI ȘI COMERTULUI
Direcțiunea generală a valorificării bunurilor Statului și a energiei

Serviciu comercializării

SOCIETATEA DE DIFUZIUNE RADIO-TELEFONICĂ
SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ PE ACȚIUNI

PROSPECT

In conformitate cu art. 3, 4, 10 și 13 din legea privitoare la comer-
cializarea și pentru instalarea și folosința stațiilor și posturilor radio-ele-
ctrice și cu jurnalul consiliului de miniștri No. 2630 bis, încheiat în ședința
dela 4 August 1926, pe baza raportului ministerului de industrie și comerț
cu No. 55598 din 3 August 1926, și a vizelor No. 15 din 17 Februarie și
No. 16 din 10 Martie 1926, ale consiliului superior de control și îndrumare,
se înființează, pe baza statutelor publicate în Monitorul Oficial și care fac
parte integrantă din acest prospect, o societate anonimă română denumită
„SOCIETATEA DE DIFUZIUNE RADIO-TELEFONICĂ DIN ROMÂNIA”.

Obiectul societății este:

Exploatarea diviziunii radio-telefonice în România. Ea se mai poate
ocupa și cu orice alte chestiuni în legătură cu dezvoltarea radio-telefoniei
sau radio-telegrafiei, potrivit cu programele statului.

Capitalul social este de lei 50.000.000 împărțit în 100.000 acțiuni
nominative a 500 lei fiecare.

Acest capital este compus astfel:

1) Aportul Statului, constând din:
a) Materiale evaluate la suma de Lei 10.000.000
b) Dreptul regalilor evaluate la suma de 20.000.000

Aportul partilor-urilor în suma de 20.000.000

pentru a căror acoperire se face apel la subscripție publică.

Toate acțiunile sunt nominative, a căror valoare se va achita în in-
teregime; la subscriere, împreună cu 30 lei de fiecare acțiune, cnețului de
emisiune și înregistrare.

Capitalul va putea fi mărit, fie prin noi aporturi aduse în natură, fie
prin subscripție publică. La aceste sporuri, va putea lua parte și Statul în
baza avizului conform al consiliului superior de control și îndrumare și
aprobării consiliului de miniștri.

Subscripțiile încep la 15 Noiembrie 1926 și se primesc în București și
în toate capitalele de județ din țară la:

Banca Națională a României, Societatea Națională de Credit
Industrial, Centrala Cooperativelor de Producție și Consum, Banca
Marmorosch, Blank & Comp., Banca Albina, Banca de Secom, Banca
Crisovloni, Banque Belge pour l'Etranger, Unionea generală a Indus-
triștilor, precum și la casierile prefecturilor de județ, administrațiile
financiare și oficiile poștale.

Controlul subscripției publice se va face, în conformitate cu art. 13
din legea comercializării, de către o comisiune compusă din: primul-preșe-
dinte al Inaltei Curți de Casație și justiție sau un delegat al său dintre
consilierii Curții, din președintele consiliului superior de control și îndru-
mare sau un delegat al său dintre membrii consiliului și din guvernatorul
Băncii Naționale a României sau un director delegat de el.

Această comisiune va face și repartizarea definitivă a acțiunilor.

Pentru sumele eventual subscrise peste limita capitalului de 50.000.000
lei, societatea de difuziune va face, îndată, după treptarea funcționării, o
nouă emisiune de capital.

748-1

Data închiderii subscripției se va anunța.

SANATORIUL MATERINITATEA PRIVAT
D-r KUDOLF KURTZ
— special: nașteri, boli de femei —
Chișinău, str. Iașilor No. 17—Telef. 300.

Inscrierile din timp pentru nașteri. Toate informațiile și consultațiile
în boli de femei și moștile se dau zilnic dela 9-10 și 4-6.

Bolnavii pentru NAȘTERI și CAZURI URGENTE se primesc TOATĂ
ZIUA și NOAPTEA.

PLATA: pentru naștere inclus 8 zile dela 2500 lei.
Inscrierile și informațiile prin poșta.

584-12

Consumații zilnice pâine numai dela

Fabrica VASILATO

care a obținut diplomă cu medalie de aur la
Expoziția 1925, mulțumită produselor ei de ca-
litate superioară, etfite, igienice și cantărite
la predare.

654-25

**ALBUMUL de BRODEIRI
și
TESATURI ROMANEȘTI**

— compus și editat —
— DE —

MINRVA SCHAFFER născută COSMA
se află de vânzare la Librăria Cartea
Românească din Chișinău.

PREȚUL 600 LEI.

620-5

Publicațiune.

Percepția Grătești vinde prin
licitație publică averea sechestrată
d-lui Leonida Ruso din comuna
Drăscileni, satul Micăuți, jud.
Lăpușna și anume: cantitatea de
20.250 litri vin în 27 boloboace
(vase) vin recolta anul 1926, vin
huluit din toate specialitățile.

Prețul licației va începe dela
suma de 113.000 lei. Licația va
avea loc în ziua de 8 Decembrie
1926, în satul Micăuți, com.
Drăscileni. Concurenții vor achita
sumă integrală și vor ridica vi-
nul imediat după licație.

752-1

Perceptor, Creața.

Cooperativa „Fotin Enescu”.

AVIZ.

Se aduce la cunoștința membrilor
cooperativei „Fotin Enescu”
și a tuturor funcționarilor că
cooperativa a organizat un a-
telier special pentru confecționa-
rea de încălțăminte de dame,
bărbați și copii, precum și di-
ferite reparațiuni, cu prețuri foarte
moderate.

Comenzile se primesc la coo-
perativă, când se schită și un
avans, reprezentând 1/3 din co-
stul comenzii, iar restul se achită
în două rate lunare. Garanția
plății se face prin dovada sem-
nată de casierul serviciului re-
spectiv și prevăzută cu stampila
instituției unde servește fun-
cționarul.

Atelierul este prevăzută și cu o
secție pentru repararea șosonilor
și al galosilor.

Consiliul de Administrație

739-3

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința ge-
nerală că la oborul de al vite
Municipiului Chișinău, în
ziua de 8 Decembrie 1926,
ora 9 dimineața se va ține
licația publică verbală prin
strigări pentru vânzarea a 7
cai, scoși la reformă dela
Serviciul Barometric.

Calețul de sarcini se poa-
te vedea zilnic, afară de
sărbători, între orele 11-1
la Serviciul Exterior al Primă-
riei, camera No. 16.

p. Primar, B. Dubinschi.
Secretari, A. Sibirschi.

749-1

Către frunții satelor

Numărul viitor al gazetei „Cuvântul Moldovenesc” va
ieși la 1 Decembrie. Până atunci Redacția gazetei trebuie
să primească de prin sate listele cu abonați, adică cu nu-
mele acelor, cari vor voi să primească de aici înainte
regulat gazeta.

Pentru ca de la Decembrie încolo să putem trimite
gazeta tuturor doritorilor, se cere ca în fie care sat să se
adune numai decât la un loc, după primirea numărului de
probă: învățătorul, notarul, primarul, președintele coopera-
tivei și alți frunții voitori de bine, și să se sfătuiască
împreună asupra chipului în care să lucreze, pentru ră-
spândirea gazetei.

Din statul lor trebuie să iasă o înțelegere, și anume:
unul din ei trebuie să-și ia asupra sa însărcinarea de a fi
împunătorul gazetei noastre în sat. Acest împunător
fi preotul, fie învățătorul, fie notarul sau primarul—va
vea să se intereseze ca fiecare gospodar din sat să
aboneze la gazeta, — cei cari nu știu ceti, să o aboneze
pentru copiii lor, — să încaseze plata dela abonați și să
trimită redacției, dintr-o dată, cu tot felul de știri despre
tâmplările și despre nevoile din sat, pentru ca noi să
putem tipări în gazeta.

Dacă așa vor lucra frunții satelor, vor face și
mare bine poporului și-și vor scrie cu litere de aur
mele lor în Cartea culturii neamului nostru.

Numai lucrând cu puteri unite și cu sistem, vom
ajunge și noi să scăpăm de sărăcie și de întuneric.

Frunții! Noi vă dăm în mână o armă minunată.
Vă veți putea scuza în fața istoriei cu nimic, dacă nu
veți face datoria, știind și ajutând pe deoparte pe să-
se se folosească de această armă a luminării, iar pe
alta, devenind colaboratorii noștri în opera de răspâ-
ndirea sistematică a culturii în popor.

Trebuie să se mai știe, că cine va câștiga pentru
vântul Moldovenesc 10 abonați și va trimite până la
Decembrie plata la Administrație, va câpăta timp de
an de zile gazeta gratis; cine câștigă 25 de abonați
câpăta, afară de gazeta și cartea *Dela Basarabia rusească
la Basarabia românească, de Onisifor Ghiba*, — carte
peste 700 pagini, care costă 200 lei, și din citirea căreia
vor putea afla multe lucruri folositoare despre trecutul
arabiei.

Corpul Portăreilor Trib. Lăpușna POLITE PROTESTATE

Creditor	Debitor	Valoarea	Domiciliu
14 Octombrie.			
Ușor Bronfman	A. Balinschi & Brich. Șelter	12.000	Haral.-Bulg.
Tovăr. de Imprum. și Păstr.	Eiea Grinberg	14.000	Mihailov. 3
B-ca Comerc. pentru Orient.	M. Chighelman	5.000	Svecin. 43
B-ca Popul. „Unirea”	M. Barhudarev	5.000	Andreevs. 2
B-ca Credit. Basarab.	A. Arutiunean	1.960	Jucovsc. 2
Idem	T. Brohman	5.000	M. Viteaz. 3
B-ca Orașului Chișin.	Lenin Anatolie	3.000	Alex. 2
Idem	Cheletuiala Alex.	2.500	Sinadin. 2
Idem	Husarescu L.	5.000	M. Viteaz. 3
Idem	Pucaleco Natalia	2.000	Leovei. 3
Idem	Lenin Efronina	5.000	Sinadin. 2
Idem	Jonir Ion	1.500	Muntescu. 3
B-ca Iașilor	Ester Neiman	3.000	Alex. 30
15 Octombrie.			
Pavel Cuzminschi	V. și S. Hacicov	12.000	Carol. 3
F. Atația	Pinhis Landau	100.000	Pușchin. 3
E. Cherenbah	David Timberg	500	Armean. 3
Casa de Credit Agri- culturilor	Cozman V. & Balcev D.	35.360	
B-ca Orașului Chișin.	Steinberg Huna	10.000	
Idem	Nica Ioana	1.800	Sf. Vinea.
B-ca Statul Negust.	B. Șvarjman	1.000	Sinadin. 2
B-ca Vitecolă a Român.	Orest Cravejchi	35.000	Mihail. 50
Idem	P. Mazil	5.000	Mihail. 50
B-ca Basarabia	A. Arutiunean	1.730	Alex. Jucov.
Idem	I. Zildman	364	Tighina. 3
Idem	M. Șteinescu	500	Alex. 54
Idem	M. Cucer	3.000	Ecat. 3
B-ca Iașilor	Grigorie Sofronov	2.500	Chiev. 4
B-ca Moldova	Volf Iekis	505	Șnidia. 3
16 Octombrie.			
Abram Ghitenshtein	Moise Terehovici	2.000	St. Ilie 31
Idem	Burlac Marin & Găju M.	2.755	
Const. Manuilov	Ion Cucereanu	8.000	Tătărești-3
Z. Pascal	Gherșco Gherșen- zohn	115.000	Cobalca-3
Idem	Moise M. Vainberg	30.000	
Casa de Credit Agri- culturilor	ocianji Dumitru	64.000	Ștefan cel M.
Idem	Rosc Matei E. 3ea S.	98.000	
Idem	Musteața P. & Cucos M.	40.000	
Idem	P. Zadar	50.000	
Idem	Trandafilov P. & Marinov N.	25.000	
Idem	Ivanov Vasile	5.000	
B-ca Națională	Leonid Bociar	20.000	Viiilor
B-ca Populară „Uni- rea”	Ion Cegan	2.000	Visternici
B-ca Clerului Ortodox	Eugenia Mihailova	3.000	Gluhoi 2
Idem	N. Spinei	1.000	com. Derga- Tighina
Idem	Vladimir Trofimov	5.000	Bardar-Lăp.
B-ca de Comerț și Industrie	Meer Rozen	5.000	Alex. 94
B-ca Italiană Român.	G. Vișcautan	5.000	
Idem	I. Zismanovici	3.000	
Idem, trată	Creimer Șimon	5.000	
B-ca Statul Negust.	E. Fiede	10.000	Sinadin.
Idem	Meer Caț	2.000	
Idem	M. Roitman	4.500	Șmidta 56
B-ca Orașului Chișin.	Cropivnițchi Manoil	2.000	sub. Șmidta
Idem	Suliga Alex.	2.500	Alex. 115
B-ca Județului Chișinău	Gheorghe V. Lungu	4.000	Horodistia-3
Idem	V. și N. Negru	1.000	P. și Pavl.
B-ca Vitecolă a Român.	T. și Ion Hacicov	5.000	Carol. 3
Idem	Moise Cișner	1.500	A. 53
Idem	E. & A. Grubnea	3.000	Unirea 28
B-ca Iașilor	O. Băcalenic	1.500	Pavlov.
Idem	N. T. I. I. I. I. I.	3.000	
Idem	David L. ner	15.000	Ismail. 35
Idem	Abram Clochișner	6.000	Pavlov. 35
Idem	I. Zildman	500	Tighina 3
Idem	V. Andrianov	3.500	Pușchin. 3